

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

NYELVEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3500 KORONA
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM

TELEFON 3-48 SZÁM

Bethlen István gróf miniszterelnök tanuvallomása a frankperben

Adatok tömkelegével cáfolta az ellene emelt vádak - Nádossy és Windischgraetz megerősítették vallomását

Hirr György súlyos vádjai a miniszterelnök ellen

Budapest, május 18. A frankhamisítási bűnper mai főtárgyalásán először Urbanics Kálmán nemzetgyűlési képviselőt hallgatták ki, aki elmondta, hogy október végén sógora, Hadsz Sándor beszéde közben mondta, hogy irredenta célra hamis bankjegyek készülnek. Ezt, mint később megtudta, Ferdinándy László mondta el sógorának. Gondolkozott azon, hogy a belügyminiszternek szóljon, de később mégis jebbnek látta, ha nem szól senkinek a dologról.

Ezután Lingauer Albin tanuvallo-

A bíróság nem kényszeríti gróf Károlyi Imrét vallomástételre

Gróf Károlyi Imre kijelenti, hogy közvetlen tudomása az ügyről nincsen, hallomásból és egy iratból értesült a hamisításokkal összefüggő kérdésekről. Az iratot átadták neki, hogy a Kormányzónak, Apponyi Albertnek és Zichy János grófnak olvassa fel.

Sztrache főügyész indítványozta, hogy a bíróság

kötelezze vallomástételre a tanut.

Auer Pál a Francia Bank képviselője szintén erre kéri a bíróságot. A bíróság határozathozatalra vonult vissza. Rövid szünet után az elnök kijelenti, hogy

a lörvényszék az ügyész indítványát elutasítja.

Schwetz védő kérdésére a tanu elmondja, hogy az információs iratot kizárólag a Kormányzónak mutatta meg és tartalmát kivonatossan elmondta Zichy és Apponyi grófnak.

Hirr György kihallgatása a Rókus-kórházban

Délelőtt féltizenkettőkor fogadták a törvényszék a betegre fekvő Hirr György képviselő kihallgatását a Rókus-kórház igazgatósági tanács-termében.

Elnök (a tanuhoz): Hogyan, mikor szerzett tudomást a frankhamisításról?

Tanu: Körülbelül 1923 tavaszán. Eután az elnök, tekintettel a tanu betegségére, a Pallavicininek átadott jegyzőkönyv alapján teszi fel a kérdéseket.

Elnök: Ön 1923 augusztus havában találkozott, ebben az ügyben a miniszterelnökkel?

Tanu: Találkoztam. Ugy volt a dolog, hogy előzőleg már ilyen hasonló természetű dologban beszéltem vele és ugyanakkor ott volt ezen beszélgetésnél Nádossy is. Amikor arra került a sor, hogy a frankot csinálják, akkor azt mondták, hogy

másában elmondta, hogy 1922 januárjában Friedrichnél egy vacsorán Mészáros szakasertő meggyarazatokat adott a pénzhamisításról, a társaság azonban nem helyeselte a tervet. Ez alkalommal a szokolhamisításról volt szó. Szó se lehetett a kormány támogatásáról, mert hiszen azon a vacsorán

valamennyien ellenzéki képviselők voltak együtt

s így nem is lehetett, hogy a kormány salvus conductussal támogassa a vállalkozást.

én már ugyanis beszéltem ilyen természetű ügyben vele és kellene valamilyen menlevél a kezünkbe. Én a miniszterelnököt asirányban kerestem fel, hogy ilyen természetű irást kapjak, amelyben az van, hogy

irredenta célra engedélyezni fogja

azokat, amiket már én felbeszéltem. Elnök: Kinek a számára és nevére állították ki ezt a bizonyos menlevelet.

Tanu: Nem kellett senki nevére, csupán az akció számára, csak annyit, hogy megengedi.

A franciák hamis bankóinak papírját használták Windischgraetzék

Tanu: Igen. Onnan kellett papírt hozni, t. i. olyan papírt, mint amilyet a franciák hoztak be a márka hamisításra. Ugyanez a papír kellett a frankokhoz is.

Elnök: Ezt Németországban próbálták megszerezni?

Tanu: Igen, mert ilyen papír volt Németországban,

a franciák hozták be.

Elnök: Kik hozták haza a papírt? Tanu: Mészáros, Rábs, Gerő és Windischgraetz. Mészáros hozta be Schultzet is.

Elnök: Kinek jutott eszébe a Törképészeti Intézet?

Tanu: Csak szó volt arról, hogy ott kellene csinálni és ekkor Windischgraetz beszélt Telekivel, mert az volt az elnök.

Elnök: És Teleki tényleg eljárt?

Tanu: Ugy tudom.

Elnök: Tud-e arról, hogy Nádossy garantálta Schultzenak, hogy nem lesz baj?

Tanu: Arról is csak hallottam, részben a hercegtől, részben Mészáros-tól.

Elnök: Augusztusban Schultze és Gerő összehozták, tud erről?

Elnök: Megígérte a miniszterelnök, hogy ad egy ilyen irást?

Tanu: Azt mondta, hogy majd meglátom és

pár nap múlva a lakásomon találtam az irást.

Elnök: Az anyagi részek rendezése végett kihez fordultak?

Tanu: A miniszterelnökhöz.

Elnök: Hogyan történt?

Tanu: Windischgraetz ment el.

Elnök: Mit mondott a herceg?

Tanu: Azt, hogy

a miniszterelnök egy milliót kifizetésbe helyezte,

de most rögtön nem tudja megadni, hanem valamilyen formát keresnek.

Azt is mondta a miniszterelnök, hogy Nádossyhoz forduljunk mindenféleért.

Elnök: A herceg még egyszer tett valamilyen kijelentést?

Tanu: 1925 decemberében azt mondta, a miniszterelnök irt egy levelet Perényihez, hogy ne küldjön pénzt, csak majd, ha ő megjön Genfből.

Elnök: Németországba mentek a herceggel?

Tanu: Igen. A herceg, Mészáros és egy alkalommal én is és ott megbeszélést tartottunk azokkal az urakkal, akikkel dolgoztunk.

Elnök: A frankhamisítás dolgában?

Tanu: Ugy tudom, hogy rövid ideig együtt kísérletezték.

Elnök: Akkor Schultzet el is küldték?

Tanu: Schultze el is ment egy szép napon, felt itt nagyon.

Windischgraetz papírgyárat vett

Elnök: Tud arról, hogy gépeket szerzett be Gerő?

Tanu: Azt mondták, hogy valamilyen gyárat is szerettek be Németországban, hogy miként történt ennek a gyárnak a megszerzése, azt nem tudom.

Elnök: Hiszen Önnek is volt részvénye?

Tanu: Én a gyár megszerzésében nem vettem részt.

Elnök: Milyen gyár volt?

Tanu: Ahol papírt lehetett gyártani. Arról volt szó, hogy a részvényeit szerzik meg. Ezt a herceg csinálta. Részleteket nem tudok.

Hirr György vallomása további részén elmondja, hogy a herceg kérte, hogy szóljon Gombósnak, ő azonban nem tette meg. Majd az elnök kérdésére eladja, hogy a miniszter-

elnökhöz ment s anyagi ügyének rendezésére kölcsönt kért tőle. A miniszterelnök Hójs Kálmánhoz utasította, akinél azonban eredménytelenül járt.

Elmondja ezután, hogyan találkozott Pallavicinivel és Sigrayval, valamint azt is, hogy az iratokat hogyan vették át tőle betegségének ideje alatt. Felesége

odaadta a fenyegelőzésre az iratokat

és így kerültek a dolgok Sigray és Pallavicin tudomására.

Sztrache főügyész kérdéseire megismétli vallomását.

Az elnök felszólítja, hogy adja elő a miniszterelnöki menlevelet, vagy jelölje meg a helyet, ahol a levél található.

Hirr ezt megtagadja.

Windischgraetz nem tud frankmenlevélről

Az elnök ezután Windischgraetzet hívja fel, aki kijelenti, hogy Hirr savarosan mondta el a dolgokat.

A menlevél ügye jóval a frank-ügy előtt volt

és ebben frankügyről szó sem lehetett. Kijelenti, hogy a levél nincs nála.

Ezután Nádossy cáfolta meg Hirr vallomását. Kijelenti, hogy ő

sohasem tárgyalt Bethlennel frankhamisításról.

Windischgraetz megcáfolja azt, hogy Hirr összekötő szerepet játszott volna a miniszterelnök és ő között.

Gerő és Baross Gábor szintén megcáfolják Hirr állításait.

Sztrache főügyész indítványozta, hogy a bíróság rendeljen el Hirrnél házkutatást az iratok lefoglalására.

Rövid tanácskozás után a bíróság elrendeli az iratok lefoglalását,

megkeresi a rendőrséget a házkutatás megtartása végett. A bíróság mellőzi Hirr György megeskeltését, majd az elnök a tárgyalást be-
rekeszti.

A délutáni tárgyalás

Pontban félötökör nyitja meg a tárgyalást Török elnök.

Gróf Teleky Pált hallgatja ki a bíróság, aki kijelenti, hogy Mészáros Gyulával a frankhamisítással kapcsolatban nem érintkezett.

Hirr György szerepéről semmit sem tudott. Eután Gombósnak szólítja be az elnök.

Elnök: Mikor értesült méltóságod arról, hogy Magyarországon frankhamisítással foglalkoznak, vagy ilyen terv merült fel?

Tanu: Akkor, amikor az ügy kikapott.

Elnök: Fordult-e méltóságodhoz a herceg azzal a kéréssel, hogy ajánljon fiatalembereket, akik frankok terjesztésében lennének felhasználva?

Tanu: Nem fordult hozzám.

Elnök: Hirr György szerepéről tud valamit ebben az ügyben?

Tanu: Nem tudok semmit.

Strache főügyész: Nem mondta **Hirr**, hogyan került összeköttetésbe **Sigrayval** és **Pallavicinivel**?

Tanu: Ugy tudom, hogy ők ke-
restek vele érintkezést.
Kelemen védő: Nála vannak az
iratok jelenleg?

Tanu: Ugy tudom **Pallavicinél**.
Schuber védő: Mondotta azt, hogy
megfenyegették?

Tanu: Volt hasonlóról szó. **Ő meg-
agadta az akták kiadását, feleségén**

Bethlen István gróf tanuvallomása

Ezután gróf **Bethlen** István tanu-
i halgatása következik.

Az elnök konstatálja, hogy a Kor-
mányzó a miniszterelnököket felmen-
ette a hivatali titoktartás kötele-
zettségére. A miniszterelnök a kö-
telezettségre: adja elő:

1923 elején **Windischgraetz** herceg
egy alkalommal felkeresett és egy
írást adott elő nekem arról, hogy
egy irredata szervezeteket miként
kellhetne összefoglalni egy egységes
vezetés alá. Megjegyzem, hogy

semmiféle franküggyről a lato-
gatáson egy szó nem hangzott el.

Azt kértem a hercegtől, hogy
adja be kérését **Nádossy** fő-
kapitány urhoz és én hivatalos uton
Nádossy úján fogom arra a választ
megadni. A herceg egy bizonyos
előzményekkel együtt beadta a je-
lentését **Nádossynak**, mely jegyző-
könyvbe volt foglalva. Ebben a je-
lentésben sem volt semmiféle frank-
gy. Én erre a jegyzőkönyv szelvére
tam rá slágvortokban azokat az
okokat, melyek miatt én
nem járulhatok hozzá ehhez
a kéréshez.

Három pontban kifejtettem — ter-
vészetesen csak slágvortokban —
hogy a jegyzőkönyvből nem az dom-
borodik ki, hogy itt ezeknek a szer-
vezeteknek és egyesületeknek össze-
ragasztásáról van szó, mert abban nincs
egyesületekről szó. Továbbá ki-

soha sem szóval, sem hallgatással, sem
semmi módon ezt az akciót sem nem fedez-
tem, sem nem akartam fedezni és ahhoz
soha hozzá nem járultam,

bbet nem is volt szó közöttünk
Teleky és **Nádossy** között a frank-
gyról. **Nádossy** még mielőtt le lett
olva tartoztatva, egy beszélgetésen,
melyen **Sipőcz** polgármester és
alkusházy alpolgármester is jelen
volt, elmondotta, hogy

Bethlen ehhez a dologhoz soha
nem járult hozzá.

Ezután a miniszterelnök elmondja
Kozma-féle közlés és a **Perényi**hez
küldött levél, valamint a **Nádossy**-
ak adott utasítása ismeretes rész-
leteit.

Majd a leghatározottabban meg-
fogja **Friedrich** vallomását, mintha
alaha is salvus conductust adott
olna **Mészáros**nak.

A miniszterelnök cáfoló bizonyítékai

Majd hivatalos aktákkal és távi-
atokkal bizonyítja, hogy a minisz-
terium soha nem tett le óvadékat
Mészáros érdekében. Ugyancsak bi-
onyítja, hogy **Mészáros**, sem a her-
ceg, sem **Hirr** György a rendelke-
zési alaphoz semmiféle pénzüsszeget
nem kaptak. Ugyancsak hivatalosan
megcáfolja, mintha **Mészáros**nak

keresztül jutottak hozzá.

Ezután **Benoit** Andre nizzai rendőr-
tisát jelentését olvassák fel arra a
kérdésre, hogy a francia hatóságok
1924. márciusában miért nem tettek
feljelentést **Windischgraetz** herceg
ellen. — A francia rendőrhatalóságok
nem akartak egy magasrangú sze-
mélyiség ellen egy olyan beszél-
getés alapján feljelentést tenni, me-
lyet valaki egy berlini restauran-
tban hallgatott ki.

fejtetem slágvortokban, hogy az el-
csatolt területeken árt az ilyen akció
az ottani magyarságnak, a második
pontban azt, hogy Magyarországon
ilyen szervezetet csinálni egészen
felesleges. Én ekkor ezt az aktát
átküldöttem **Nádossy**hoz.

Közben 1926 január 1-én **Ná-
dossy**nak ízentem, hogy azt küldje
vissza, ami meg is történt. **Vogier**
osztálytanácsos a tanu reá, aki az
aktát átvette, hogy ezek a széljegy-
zetek valóban rajta voltak.

Ezután felhívtam **Nádossyt** —
1923-ban, visszatérek a fonalra, —
és megmagyaráztam neki, hogy nem
járulhatok hozzá a tervhez és hogy
legyen szives est közölni az érde-
keikkel. Ezen beszélgetés alatt
jött be **Teleky** Pál gróf, aki részem-
ről az ugynevezett társadalmi pro-
pagandának ellenőrzésével volt meg-
bízva. Amikor **Nádossyval** beszélget-
tem erről a kérdéstről, **Teleky** mon-
dotta, hogy **Windischgraetz**nek az a
terve is volt, hogy ezen irredata
érdekében, melyről imént szóltam,
idegen pénst hamisítsanak. Én erre
meglehetősen ingerülten pattantam fel,
Nádossyhoz fordultam és azt mon-
dottam, hogy

ha ilyen terv merülne fel, azt
feltétlenül meg kell akadályozni.

Tekintetes királyi törvényszék! Én
csak azt jelenthetem ki a leghata-
rozottabban, hogy

kurir igazolványa lett volna.

Elmondja, hogy **Hirr** Györggyel
egy birtokvásárlási ügyben utazott
együtt, de ez idő alatt al-
landóan velük volt **Bornemissza** báró
és a felesége s így **Hirr** semmiféle
franküggyről nem beszélhetett. Egyéb-
ként sem állott **Hirrrel** soha közelebbi
viszonyban, amit a **Hirr** egyénisége
és műveltségi foka is kizár.

Hirr által emlegetett salvus con-
ductus csupán misztifikáció
lehet.

mert hozzá semmiféle ilyen tar-
talmu levelet nem intézett. Eppen
ilyen neveltséges állítás az is, hogy
Hirr közvetítő lehetett volna közte
és **Nádossy**, vagy **Windischgraetz**
között.

Hazugság az is, hogy **Hirr** feni-
járt **Windischgraetz**rel, hogy a
frankhamisításra egy milliárdot
kérjen.

Ezután az elnök intéz kérdéseket
a miniszterelnökhöz, majd ifju **Vá-
zsonyi-Wetszfeld** védő faggatózik
hosszasan. A kérdésekre a minisz-
terelnök megismétli a vallomásában
fogaltakat.

Nádossy és Windischgraetz megerősítik a miniszterelnök vallomását

Elnök **Nádossy**hoz: Mi az észre-
vétele?

Nádossy: Teljes valóság, amit a
miniszterelnök ur mondott. Most újból
hangsúlyozom, hogy a kormány
tagjai közül senki sem tudott
erről az ügyről semmit.

Windischgraetz is hangsúlyozza,
hogy ő a franküggyel kapcsolatosan
a miniszterelnökkel soha nem be-
szélt. Többször járt fenn a minisz-

terelnöknél, de

a frankakclóról és a frank-
akclóra fizetendő milliárdról
soha a miniszterelnökkel nem
beszélt.

Az ügyész indítványára a bíróság
Bethlen miniszterelnököt vallomására
megeskette.

Ezután az elnök a tárgyalást félbe-
szakította, annak folytatását holnap
dél előtt 9 órára tűzte ki.

A Debreceni Tanárkör gyűlése

Horvay Róbert dr lett **Zivuska Jenő** utóda az alelnöki tiszt-
ségben - A gyűlés fontos határozatai

(A **Hajdúföld** tudósítójától.) A
Debreceni Tanárkör tegnap, kedden
d. u. 4 órakor tartotta a ref. fő-
gimnázium tanácstermében ez iskolai
évből utolsó gyűlést **dr Bessenyei**
Lajos elnöklété alatt. A szokásos
adminisztrációs ügyek elintézése után
dr Zivuska Jenő halálával megüre-
sedett egyik alelnöki állást töltötték
be, megválasztván egyhangulag

dr Horvay Róbert

igazgatót e tisztségre. Az elnök
meleg szavakkal üdvözölte **Horvayt**
új állásában, ki megköszönve a bi-
zalmat, további buzgó működését
ígérte meg. Majd **dr Szeremley Béla**
olvasott fel **Borsos** K. mezőúri igaz-
gató indítványáról, melyel a mos-
tani három középiskolai típus mellé
egy negyedik felállítását javá-
solta.

Előadó történetileg ismertetőn az
egész kérdés keletkezését, végered-
ményben az indítvány lényegét, a
görögnyelv tanítása aránytalan le-
fokozásának helytelenítését, elfo-
gadta. A vitában felszólltak **Dóczy**
Imre, **Szabó József**, **dr Horvay**
Róbert, **Jakucs István**, **Révész** **Lajos**.
Ennek összegezése gyanánt a kör

kimondta, hogy 1. a mai típusos
középiskolai rendszer helyett jobbnak
tartja az alól egységes és csak a
felső osztályokban tagozódó közép-
iskolai rendszert, 2. a görögnyelv
nagyobb mérvű tanítását, illetőleg

a humángimnáziumok szaporí-
tását kívánja.

Ezután **Jakucs István** értekezett a
tanárok senuimos fizetéséről. Teljes
részletességgel ismertette e kérdést
és rámutatott a mai státuszrendezés
igazságtalanságaira, hátrányaira. —
Javasolta, hogy a senuimos rend-
szert, amit már ősszel a budapesti
központban is hangoztatott, kívánják
ezenül a tanárok fizetési alapul. A
kör kimondta, hogy teljes egészében
elfogadja az indítványt egészében és
részleteiben is és azért

harcot indít a tanárság körében.

Ha a bírónál, egyetemi tanároknál,
tanítóknál stb. meg lehetett csinálni
a korhatárok növekedési arányában
az automatikus fizetésjavulást, akkor
meg lehet a tanároknál is.

Végül a Kör mindkét előadónak a
felolvasásáért jegyzőkönyvi köszönetet
szavazott.

Késedelmesen adják ki az építkezési engedélyeket

Panaszok a jog- és pénzügyi bizottság előtt

(A **Hajdúföld** tudósítójától.) A jog-
és pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén
Nyíri Ernő bizottsági tag szóvá-
tette azokat az állapotokat, amelyek
az építkezési engedélyek kiadása
körüli uralkodnak. Elmondotta, hogy
amikor a legnagyobb szükség van
az építkezések megindítására, a
munkanélküliség enyhítésére, allan-
dóan

késedelmesen adják ki az épít-
kezési engedélyeket.

Felszólalásának ele nem irányul
Borsos József műszaki főtanácsos
ellen, mert hiszen róla mindenki
tudja, hogy kora reggeltől késő
estig a hivatalában dolgozik. Az ő
munkája előtt csak kalapot lehet
emelni, azonban az ügyosztályban
valahol hiba van.

Két konkrét esetet említ fel. Meg-
történt ugyanis, hogy egy szegény
ember anyagi ereje minden megfe-
szítésével egy kisebb házikót akart
emelni, az építkezési engedélyt azon-
ban negyven nap alatt sem kapta
meg. Mikor pedig megkezdte az
építkezést, a tanács

millióss büntetéssel sújtotta és
előrendeelte az épület lebontását.

Hasonló ehhez egyik nagy debreceni
vállalkozó esete, aki több mint 50
napig nem kapta meg az építkezési
engedélyt. Az ilyen esetek ellen
sürgős, erőlyes intézkedést kér, mert

hiszen a vonatkozó szabályrendelet
határozottan előírja, hogy az épít-
kezési engedélyeket 30 nap alatt ki
kell adni.

A felszólalásra **Vásáry** István pol-
gármesterhelyettes adott választ s
kijelentette, hogy megindítja a leg-
szigorúbb vizsgálatot és ha úgy
látja, hogy valóban szabálytalanság
történt, a megtörtént lépések nem fog-
nak elmaradni.

Fáj a lába?

Ha fáj a lába, úgy használja már a kipróbált

kámforos Fortuna lábsót,

melyből 2-3 lábfürdő megszünteti a
sok járás, áldogálás, sportolás és
egyéb megerőltetésből keletkező láb-
fájásokat. Megszabadítja a legmaka-
esabb tyukszem és bőrkeményedésből,
kámfortartalmánál fogva felfrissíti az
izmokat és azonnal megszünteti a

III lábizzadást III

2 doboz ára postán a pénz előzetes be-
küldésével 25.000 K, utánvétellel 8.000

koronával több.

Kapható: Főraktár **Bodnár Jenő** gyógy-
szertár Budapest, VII. Dob. utca 80.

Postán utánvét mellett, - **Rendelés-
nél hivatkozni e lapra!**

Katonazene a Nagyerdőn !!!

A magyar kir. 11. honvédelmi ezred zenekara **Nóth Antal** karnagy vezetésével minden
szerdán és szombaton d. u. 5 ó: kezdettel hangversenyt ad a nagyerdei Vigadó előtt

Rossz idő esetén a hangverseny másnap tartatik meg

Öregcserkész fogadalomtétel Pallagon

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni gazdasági akadémia Széchenyi István cserkész csapata a napokban tartotta meg ünnepélyes keretek között harmadik öregcserkész fogadalomtételét dr Varga Kálmán akad. igazgató, szervező testületi elnök, Debreceni Ferenc IX. ker. ügyvezető elnök, a kerület képviselője, kedves vendégei és cserkész testvérei, az egyetemi öregcserkész csapat képviselői jelenlétében.

A jelöltektől Debreceni Ferenc vette ki a fogadalmat, figyelmeztetve őket a nagy és szép feladatra, amit magukra vállaltak.

Ezután Tolvaly Zoltán s. tiszt bucsuzott el a távozó öregek nevében. Juhász Baba művészi munkájában díszített szallagot kötött a zászlóra, s e szavakkal nyújtotta át: „E zászlót, melyhez a múlt kedves emlékek és becsületünk fűződik, őrtétek meg becsülettel, de ne feledjétek el a red kötött szallag jelmondatát — az ezeréves Magyarországért — sem. Kérdjétek férfiasan, cserkészhez méltóan tette.”

Majd Valovics József és Szűcs Ede öregcserkész irredenta szavatai, Riszdorfer Dénes öregcserkész humoros fölolvassza következett.

Végül Erdel János akadémiai tanár, csapat parancsnok megköszönte a vendégek megjelenését s bucsuzott szeretetteljes meleg szavakkal a távozó öregektől, a csapat alapítójától, fölvetve a kérdést: vajon lesz-e méltó utódok?

A kollégiumi kántus Mácsai-emlék-ünnepélye

(A Hajdúföld tudósítójától.) A református kollégium kántusa kedden délután fél-6 órával kezdettel nagy sikerű ünnepélyt rendezett az ének-ker kegyes alapítójának, Dobray István és Horváth Kovács Zsuzsanna, valamint

Mácsai Sándor,

a nagyemléktű énektanár emlékeztére. A magasszínvonalú műsort a kántus művészi énekszámja vezette be, melyet

Horváth Károly

dirigált összefogó lendülettel. Utána Kun Béla tanár mondott megnyitó beszédet s felolvasta az ének-ker megjutalmazott tagjainak a nevét. Nagy sikert aratott Sziget György „Strassburgi harangok” című ének-műve a kántus kifogástalan interpretálásában, majd

Szabó Sándor

szavalt a nagy hatással Kozma Andor egyik drámai szépségű versét. Fehér Sándor mélyen átértzett énekszámja után

Magyar Bertalan kántusjegyző olvasta fel Mácsai Sándorról irt gyönyörű megemlékezését. Zajos tetszést aratott a kántus népdal-egyvelege és a kitűnő előadói tehetséggel megáldott

Solymossy Sándor

vigjelenete. A minden tekintetben sikerült ünnepélyt a kántus sáró-éneke fejezte be.

Rózsafa, pezségő, drapp és barna divat-
cipők egység árára **295.000 K**
NEUMANN MIKSA
Piac-utca 41. szám.

Riffkabil ellentámadás az egész spanyol front hosszában

A spanyolok súlyos veszteségei

Abd el Krim a spanyol front teljes hosszában megindította az ellenoffenzívát. A riffkabilok az elpártolt benzülött törzsek falvait felgyújtották s a 7000 főből álló spanyol garnizon nem tudott segítségére sietni a benzülötteknek.

Alhucemari jelentések szerint a spanyolok

rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek,

ugyanannyira, hogy az idegen légióknak egyik, mintegy 300 főnyi osztagát elveszetteknek jelentik ki. Az osztag egy síkvölgyben menetelt, de a riffkabilok elvágták a főhad-erőtől és az osztag minden katondját

elfogták. A spanyolok egyébként Abd el Krim részéről mihamar erős támadást várnak.

A nyugati riff arcvonalról érkezett jelentések szerint a spanyol idegen légióknak a Tetuantól hét mértföldnyire fekvő Rio Marty melletti ütközetben jóval

több mint háromszáz embere esett el.

A sebesültek száma is igen nagy. Rabati jelentések szerint a riffkabilok kiürítették Tarquist városát, ahol Aidir elfoglalása óta Abd el Krim főhadiszállása volt. A francia hivatalos jelentés Tarquist bevételéről még nem számol be.

A hamis százdolláros bankjegy a legritimvebb hamisítvány

A zsidó hamis pénzterjesztők az erdélyi kivándorlókat csapták be - Tóth Gyula rendőrkapitány nyilatkozata

(A Hajdúföld tudósítójától.) Részletesen beszámoltunk tegnap számunkból arról, hogy egy Berger nevű galiciánér zsidó, oláh állampolgár egy kétdollárosból átalakított hamis százdollárosat Wieser Adolf nevű debreceni ismerősének el akart adni, aki azonban élve a gyanuperrel, bevitte azt az Általános Hitelbankba, hogy meggyőződjön arról, nem hamisítvány-e. A bankban megvizsgálták a bankjegyet és megállapították, hogy

hamisítványról van szó.

Azonnal telefonáltak a rendőrségre, ahonnan Rózsa Mihály detektív-csoportvezető kiment a bankba és letartóztatta Wiesert, aki elbámulta, hogy a hamisított százdolláros egy Berger nevű ismerőse adta át, hogy váltsa azt be. Ő neki nem volt tudomása arról, hogy a bankjegy hamis. Előkerítették nemsokára Bergert is, aki azzal védekezett, hogy a hamisítványt egy

Freund Pinkász nevű ismerőse adta neki el,

aki egyiben azt Szatmáron be is akarta váltani, azonban az egyik bankban azt mondták a bankjegyre, hogy hamis, míg a másikban azt, hogy a pénz jó. Most is csak azért adta át Wiesernek, hogy az állapítsa meg annak hamis, illetőleg jó voltát.

Dr Mayer Andor rendőrfogalmazó, aki Berger kihallgatását eszközölte, azonnal érintkezésbe lépett a nyirábrányi rendőri kirendeltséggel. Onnan azonban a tegnapi nap folyamán az a válasz érkezett, hogy

Freund Pinkász nevű egyén nem található.

A rendőrség különben az iratokat

kedden átküldötte az ügyészségre, ahol Kádár István kir. ügyész azonnal megkezdte az iratok tanulmányozását. Értesülésünk szerint dr Preinesberger Jenő vizsgálóbíró ma, szerdán délelőtt kezdi meg Berger Ernő kihallgatását.

A Hajdúföld munkatársa beszélgetést folytatott Tóth Gyula rendőrkapitánnyal a megindult nyomozásról. — A rendőrkapitány munkatársunknak a következőket mondotta: — A százdolláros hamis bankjegy

teljesen együgyű s primitív hamisítvány.

A Richmondi kétdolláros bankjegyéből van egyszerűen átalakítva százdollárossá. Ez az átalakítás úgy történt, hogy a kettős számjelzést valamilyen uton radirozás, koptatás, vagy vakarás útján eltüntették és

helyébe kézi számzó maszinnal száz-as számot írtak.

Ennek a számnak a behamisítása meglehetősen sikerült. Annál rosszabb azonban a szövegben történt javítás. A szövegben ugyanis — mint ismeretes — előfordul az értekljelzés betűvel is. Itt a „Two” szó helyett „One Hundred” szavakat kellett beírni. Ez rendkívül rossz szul sikerült és csak némileg is hozzáértő ember

azonnal észreveheti a hamisítást.

— Ilyen hamisításokkal meggyőződésem szerint nem is igen operálhattak, sem vásárlásoknál, sem üzletkötéseknél, annál kevésbbé a bankoknál. Ezt legfeljebb román területen használhatják fel, még pedig azért, mert Romániából, különösen a megszállott területekről meg-

lehetősen nagyarányú kivándorlási mozgalom ütötte fel fejét és egyszerű parasztemberek is tömegesen hagyják el az ország területét, hogy Braziliába és Északamerikába menjenek. Az a pénzhamisító banda, amely a kétdollárosokat százdollárosokká alakította át, minden valószínűség szerint

a kivándorló egyszerű parasztemberek közül szedte áldozatait

és azok pénzét csalta el azzal, hogy beváltotta pénzüket dollára.

A debreceni rendőrség egyébként Berger Ernő letartóztatásával a nyomozást egyelőre befejezte és kedden délelőtt Berger Ernőt átkísérték az ügyészség fogházába. Ugyancsak átvitték az ügyészséghez a bűnjelként lefoglalt hamis százdolláros bankjegyet is.

A budapesti főkapitányság egyébként érintkezésbe lépett a külügyminisztériummal és kérte, hogy a külügyminisztérium tegye meg a szükséges lépéseket az illetékes román hatóságoknál, hogy ott rögtön és sürgősen kezdjék meg a nyomozást a dollárok hamisításának ügyében.

A nemzetgyűlés ülése

A nemzetgyűlés ülésén tovább tárgyalta a belügyi tárca költségvetését. Horváth Zoltán kéri a minisztert, találjon rá módot, hogy a költsönöket mielőbb hasznos beruházásokra fordítsák, mire a belügyminiszter kijelenti, hogy a kormány is sürgette a megvalósítást. A miniszteriumokban semmi késedelem nem volt. A csendőrségi és rendőrségi rovatnál a belügyminiszter kijelenti, hogy

a trianoni szerződésben megállapított létszámnak csak kétharmada.

A belügyi tárca költségvetését ezután a Ház részleteiben is letárgyalta és elfogadta.

Ezután a népjóléti tárca költségvetésére térnek át. — Dehr Imre előadó ismerteti a költségvetést.

Dehr Imre megállapítja, hogy a népjóléti és munkaügyi miniszterium hatásköre ma is csonka. Nem tartozik ügykörébe a munkásközvetítés, a kivándorlási ügyek, a mezőgazdasági biztosítás, a munkafelügyelet. Azt kéri, hogy a költségvetést fogadják el.

Ezután még néhány felszólalás hangzott el, majd az ülés fél hatkor véget ért.

Meinl-kávé
Jó kávé - jó egészség!

A kávé élvezete sok betegségnek, az emésztési zavaroknak, szivgyengeségnek, vérszegénységnek és ideges fejfájásnak eljéjét veszi, sőt azokat meg is szünteti.

Meinl Gyula

Debrecen, Ferenc József-ut 59

NE VEGYE MEG

fűszer-, csemege- és italszükségleteit mindaddig, míg meg nem győződik a

'Hangya' legújabb olcsó áraitól

Főüzletek: Rózsafa-utca Tisza-palota. Piac és Miklós utca sarok. — Fióküzletek: a város minden részében

Szombaton lesz a Székely majális

A székely egyetemi és főiskolai hallgatók évről-évre nagy sikerrel megrendezett majálisa ezidén május 22-én szombaton este fél 9 órakor lesz a nagyterdei Vigadó pompásan átalakított tágas termelében. A majális védnökeinek névsorában helyet foglal a Tiszántul és a menekült társadalom minden számottevő előkelősége s a 100 tagú rendezői gárda mellett ez is garancia arra, hogy a megszokott forró siker ez alkalommal sem fog elmaradni. A majális bővelkedni fog minden májusi mulatságban s a belépti jegyek árának megállapításánál is gondoskodott róla a rendező SzEFHE, hogy a menekült és tiszántuli társadalom minden különösebb anyagi megterhelés nélkül vehessen részt ezen a pompásnak ígérkező táncestélyen, amely Berki kitérő 12 tagú bandájának muzsikája mellett

kiívligos kivirradtig fog tartani.

A meghívók már szíjjelmentek s jegyek a SzEFHE helyiségében (Páterfia-utca 25.) már is válthatók, Csaldjegy 120.000, táncosjegy 35 ezer, bajársijegy 10.000 korona.

FŐISKOLA

Utazási kedvezmény a hazautazó szegénysorsu egyetemi hallgatóknak. A Magyar Diákügyi Bizottság a nyári szünetre hazautazó szegénysorsu egyetemi és főiskolai hallgatók részére kedvezményes vasúti jegyet szerez. — Jelentkezni lehet index és szegénységi bizonyítvány felmutatása mellett naponta 3-tól 4-ig, a Diák-ügyi Bizottságnál, (Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 10. I. 7.)

Hol lesznek a bérkocsi-standok

(A Hajdúföld tudósítójától.) Mióta a Nagytemplomelötti teret rendezték, a Piac-utcai fasor egyik végén van a bérkocsi állomás. Legutóbb azonban a közigazgatási hatóság elrendelte a bérkocsi állomások szétosztását s elhatározta, hogy egy bérkocsi állomás a Bádogos-utcában lesz, egyet a Royal, egyet a törvényszék előtt, egyet pedig a Szent Anna-utca helyez el, épp úgy, amint az a háború előtt is volt.

A debreceni bérkocsisok ipartársulata azonban a bérkocsisok anyagi érdekeit látva ezáltal veszélyeztetve és a határozatot megfellebbezte, azonban a jog- és pénzügyi bizottság helyben hagyta a közigazgatási hatóság rendelkezését.

Ugyanezok a bérkocsi helypénzeket egyfogatu bérkocsi után 25, kétfogatu bérkocsi után 40 koronában állapította meg.

Íróasztalt

keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek.

Hamistanuzási bünper, mint egy polgári per folyamánya Mikor a feljelentő ellen indul meg az eljárás

(A Hajdúföld tudósítójától.) Somogyi László és társainak Fehér László nagylétai lakos ellen választott bíróság előtt polgári per volt folyamatban. A per koronatanuja Vida Sándor malommunkás volt, aki a polgári perben először Somogyira nézve, a második tárgyalás folyamán pedig Fehérre nézve tett kedvező vallomást. — A per végeredményben Fehér javára dönt el, azonban egy újabb folyamánya lett, amennyiben Vida, Somogyi sógora Ebner Lajos budapesti lakos ellen

hamistanuzásra való felbujlás miatt feljelentést tett.

A debreceni törvényszék Serlytanácsa kedden vonta Ebnerrel felelősségre. Ebner ellen az volt a vád, hogy Vidának 5 milliót ígért,

ha a sógora mellett vall a polgáriperben.

A kedden megtartott főtárgyalás folyamán Ebner tagadta a vádat és kijelentette, hogy épen Vida volt az, aki a per előtt odament hozzá és azt a kijelentést tette, hogy neki Fehér

15 milliót ígért a kedvező tanuvallomásért,

de 5 inkább Somogyi javára vallama, ha Ebnerrel 5 milliót kapna. Ebner ezen kijelentését a tanuként beidézett Buzgó testvérekkel is megerősítette. Ennek alapján a bíróság Ebnerrel felmentette az ellene emelt vád alól.

Az ügyész viszont az iratoknak az ügyességre való áttételét kérte, hogy a felmerült gyanukok alapján

Fehér és Vida ellen

az eljárást megindíthassa. Vidának a szerepe annál is inkább gyanús, mert a polgári per óta Fehér László szolgálatában áll.

Az oláh vandalizmus teljesen elpusztította a borszéki fürdő forrásait

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az isteni gondviselés egyik áldásos csodája, a világhírű borszéki borvíz végveszedelemben forog. Erdély győgyörű bércének bővizű forrása szélszélyes módon eltűnt és hiába állanak a tálaló ürességű kutak előtt külföldi mérnökök, balneológusok, szomorú és megrendítő tény az, hogy a csodálatos szépségű Borszék fürdő főkútjából, amely évszázadok óta bőségesen öntötte magából kincsét, a borvíz forrása teljesen kiapadt.

Az oláhok fürdőkezelése . . .

Pár évvel ezelőtt a székely közbirtokosság tulajdonából Borszék-fürdőt egy oláhokból és zsidókból álló részvénytársaság rabolta magához, amely üzleti és többtermelési érdekből (1) a főkútnak nagy ásatásokat végzett, mire a forrás teljesen kiapadt. Azóta természetesen fűzőfához kapkod a vízpusztító érdektársaság és külföldi mérnökökkel próbál a veszedelmen segíteni, ezek azonban minden reményről lemondottak.

Hová tűnt a víz?

A borvízkutaknak az a sajátossága, hogy több apró forrásból, föld alatt bujkáló erecskékből, ezeknek az erecskének az egyesüléséből táplálkoznak. Az így több irányból összefutó apró forrásokból, amint azt a Székelyföldön nevezik, egy csorgó jön létre. Ilyen csorgó volt a főkút is, amely tizenhét földalatti erecskéből táplálkozott. Amint ezeket ázni kezdik, a források eltűnnek s más irányban ke-

resnek utat. Most is az történt, hogy a megbolygatott erecskék eltértek irányuktól s eltűnve a földalatti rétegek között, valamilyen üres rétegeződésbe felszívódtak.

A Lobogó is . . .

A borszéki híres Lobogó fürdő, amely egy haragos vulkánként működött, szintén hasonló módon tűnt el. A külföldi mérnökök erről a forrásról úgy nyilatkoztak, hogy örökre elapadt, mivel a közvetlen alatta lévő vulkanikus üreget befúrták s így az a vizet magába nyelte. A borszéki főforrás előbukkanásához még több reményt fűznek, bár úgy vélik, hogy ezüztől még tartó kutatásokra lesz szükség.

Mikor a harisnyás székelyek gazdálkodtak

Rége a székely birtokközösség egyszerű harisnyás emberei, jóformán szakemberek segítségével nélkül, maguk vezették a fürdő irányítását. Ismerték a források szélszélyeit s így javító fúrásokat is csak a legtrikább esetben végeztek nagy körültekintéssel. Most a szélhámos oláh zsidó vezetőség egy csapásra tönkretette a világhírű forrás-telepet az európai kultúra nagyobb dicsőségére, melynek trianoni bölcsői nemcsak a magyar nemzet életét szolgáltatták ki a Balkán népeinek, de a magyar föld minben értékét, világhíres természeti kincsét is, melyet a negroid faj üzleti élmességével felhígított keleti vandalizmus pár esztendő alatt teljesen elpusztította a maga bornirt és kegyetlen rablogásdalkodásával.

Petrik Károly és Társa

röfős és rövidáruüzletében
Debrecen, Szentanna-utca 5. sz.

Az únapre ismét nagy kedvezményt nyújt a tisztelt vevőinek. — Nyersselymek, crepp de chinok érkeztek. Női és férfi és gyermekharisnyák, soknik, futrikók nagy választékban. — Szolid, szabott áruk. — A női fehérneműket olcsón kiárusítjuk.

HIREK

1926 május 10. (Szóda)

Prot.: Ivó. Kath.: Cöleszt. p.

A Meteorológiai intézet jelentése

Jóslat: Jobbára felhős, esőre vagy zivatarra hajló idő, hőmérséklettel.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig.

Városi muzeum 9-12-ig, 2-4-ig.

— **Postaügynökség a Halápon és Cserén.** A debreceni postaigazgatóság bejelentette a városi tanácsnak, hogy a Halápon és a Cserén postaügynökséget állított fel, ez a két ügynökség azonban csakis a helyi körzetben, illetőleg azokon a tanyákon láthatja el a postai szolgálatot, melyekről gyermekek járnak be a halapi és cserői iskolába, ahol a tanítók vezetik a postaügynökségeket. A postaigazgatóság azt kérte, hogy a város nyújtson segédkezet a postaügynökségeknek azáltal, hogy a lovaskézbesítőket rendelkezésükre bocsájtja. Ezeknek hetenként háromszor kellene jelentkezni a postaügynökségnél, ahol megkapnák a leveleket, csomagokat, melyeket aztán a hivatalos iratokkal együtt kézbesítenének. A városi tanács már másodszor foglalkozott a kérelemmel, de miután a lovaskézbesítők felhasználása körül bizonyos ellentétek merültek fel, megbizta Vass Károly tanácsnokot, hogy a postaigazgatósággal kezdjen újabb tárgyalásokat.

— **Házasság.** Arvay György autósapatbeli százados május 19-én tartotta esküvőjét Majduszoboszlón néhai Körner Béla takarékpénztári igazgató és neje Felő-Kubinyi és Deménfalvi Kubinyi Emma leányával, Emmával.

— **Ma van a nagyterdei vigadó ünnepélyes megnyitása.** A nagyterdei vigadót a nyári szezon kezdete alkalmából gyönyörűre renoválták, új berendezéssel látták el és átalakították a hatalmas terraszt is, amely egyik legkedveltebb szórakozó helye a debreceni publikumnak. A nagyterdei parkrendezés kapcsán különben is az egész környezet átalakult, úgy, hogy a szórakozni vágyó közönség bizonyára nagy tömegekben fogja felkeresni a vigadót. A Molnár Lajos vendéglős szakavatott vezetése alatti vendéglőben kitűnő ételek, italok, pompás cigánymusika várják a közönséget. Az ünnepélyes megnyitás ma, szerdán délután fényes keretek között fog lefolyni.

— **A városi tanács a tűzvérszóló lovasmérkőzésén.** A debreceni tűzvérszóló, mint arról már hírt adtunk, május 22-én nagyszabású lovasmérkőzést rendez. A városi tanács most elhatározta, hogy 100 pengő értékű tiszteletdíjat vásárol a mérkőzésre, amelyen kiütöttjei által képviselteti is magát.

— **Az Új Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden újsárgárusnál.**

— **Gödörbe esett és eltört a kulcsontját.** Léndárt Mihály debreceni lakos tegnap délután a Széchenyi utca 45. számú ház előtt egy gödörbe olyan szerencsétlenül esett bele, hogy jobb vállkulcsontját eltörte. A kihívott mentők részvételével az első segélyben, majd ki szállították a sebészeti klinikára. Léndárt állapota súlyos.

APOLLO

MA

VIGSZINHÁZ

A bánatos utca

Hugó Bettauer világhírű regénye

Két sláger egy előadásban!
I. A fekete sárkány. II. A világváros hiánai

Rádió műsor Szerda május 19

Budapest (660) 2: 9.30, 12.00 és 3.00: Hírek, közgazdaság, 4.00 Oszkár bácsi mesedélutánja, 5.00: Szalonzenekar, 6.30: Közgazdaságtudományi előadás, 7.15: Magyar hangverseny, 1. a) Mozart: Fantázia C-moll, b) Beethoven: Szonáta Esdur Op 81 Les Adieux (Assago Allegro), L. Absence (Adagio expressive), Le Retour (Vivacissimo), 2. Couperin Francis: a) A régi és dícső vándormuzsikusok diszfelvonulása; I. rész: A notabilitások és esküdték indulója, II. rész: A kintornások és koldusok átlátsza, III. rész: Bűvészek, kórtáncosok medvetáncolatok és majomidomítók, b) Fejlődő liliomok, c) Trofeum, c) Légydöngés, e) Cherubinek, f) Titokzatos barrikádok, 3. Bartók: Román Colindák, 4. Kodály: a) Sírfeirat, b) Három szám az Op. 3-ból Lento — Allegro giocoso — Allegro comede, Burlesco, 5. Bartók: a) „A gyermeknek”, I és II. tüzérből 20., 21., 27., 18., 19., 39., 41. szám. (Magyar Népdalok.) b) I. burleszk: Perpatvar, c) III. burleszk (Allegretto molto capriccioso.) 10.00: Wiener Leo: Cis-moll hegedű-zongoraszonáta. Tóth Mária hegedű, Hubel Margit zongora, 2. Radnay Miklós: zongora-trió: Tóth Mária hegedű, Nemessanyi Lőrinc gordonka, Tóth Béla zongora.

Külföld: 5.00: Berlin (504) 10: Gyermekóra, 5.30: Bern (435) 6: Gyermekóra, Prága (865,5) 5: Mesék, Zürich (513) 1: Új könyvek, 5.40: Brinn (521) 2,4: Mesék 6.00: Breslau (418) 1,5: Új könyvek, 6.15: Zürich: Ifjúági előadás, 7.00: Brinn: Rudolf Nacudinszky zongorázik, 7.30: Oslo (382) 1,5: Angol tanfolyam, 8.00: Bern: Walter Dietrick-est, Prága: Vidám est, Oslo: Zene, Wien (531) 7: Filharmonikus zene, 8.15: Zürich: Beethoven-est, 8.35: Breslau: Cselló-hangverseny, 8.30: Berlin: Hangverseny, 8.40: Roma (425) 3: Hangverseny, 9.00: Oslo: Kamarazene.

— A „Hangya” Szövetkezet pengő értékű részjegyei elkészültek. Felhívjuk a Szövetkezet t. tagjait, hogy a régi részjegyekkel 1926. május 25-én fogva a „Hangya” Központi irodájában Kossuth utca 7. sz. a. megjelenni sziveskedjenek, hol azok kicserélhetők és egyben az 1925. évi osztalék is kifizetettik. Ugyanott a Debreceni bőrpári és borkereskedelmi szövetkezet, valamint a „Kansz” lemeikezesi vállalat részjegyei is átvehetők.

— A Kehring—Kirchmayer pár versenye. Budapestről jelentik: A Dawis Cupert folyó magyar—argentinai teniszszámkötés társas versenyeiben a Fobson—Obarrío-pár győzött a Kehring—Kirchmayer-pár ellen.

— Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden újságarusnál.

— A szőlő peronoszpórája és a szőlőmoly elleni védekezést ismerteti a Növényvédelem májusi száma. Érdekes cikket közöl a virágok trágyázásáról, a lucernabogarakról, a dínyevetők, ugorka legfontosabb betegségeiről, a májusi zöldség-apolási munkákról. Kiárat a helyes kertiről, a fűgés alma elleni védelemre, a levéltetvek leküzdésére, a gyümölcsfák öntözésével összekötött trágyázására, a kende magbogyó, a hangya, a csigák és a kőszemete zöld hernyóinak az irtására. Ismerteti a gyümölcsfák termőképessége és a nyelés közti összefüggést, a rothadó anyagok szerepét a gyümölcsökben, a virágok eredeti színben való konzerválását stb. A feltűnő olcsó, izlése kiállítású szaklapból a kiadóhivatal (Budapest, Rákóczi-ut 51. IV. 5.) kívánatra díjtalanul küldi mutatószámot.

— Nyári divatlapok legnagyobb választékban Antalfy József könyvkereskedésben Szent Anna és Varga-utca sarok. Telefon 6—12.

— Betörés a Hadházi-úton. Vakmerő betörés történt az elmúlt napon fényes nappal Lada Ferenc Hadházi-úti lakásán, ahova Ladák távollétében reggel 7 óra és délelőtt 11 óra között ismeretlen tettes behatolt. A betörő egy csomó ágyneműt, ruhát, élelmiszert, kenyeret vitt magával s mind ehelyett ott hagyta a maga rongyos ruháit, amelyeket a rendőrség bünyjelképpen le is foglalt. A nyomozás erélyesen folyik s minden remény megvan arra, hogy a betörő rövidesen kézre is kerül.

— Egyhónapi fogháza ítelt földműves. Id. Handa György tiszadobi földműves 1925. október 4-én a községháza tanácstermében a földhasználat bérösszegének megállapítását tárgyaló ülésen a következő kijelentést tette: **A törvény mindig az uraknak ad igazat.** Feljelentés folytán az úgy a debreceni törvényszék Sely-tanácsa elé került, amely a tegnapi megtartott (főtárgyaláson vonta felelősségre Handát magyar állam megbecsülése ellen irányuló vétség miatt. A bíróság a vádlott tagadásával szemben a tanuvallomásokkal a vádat bizonyítottak vette és büntetést mondva ki, 1 hónapi fogháza és 200 ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

— Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden újságarusnál.

— Birdi József abszurdjai és a kommunizmus. Birdi József 1925. május 14-én a laskai Hangya szövetkezetben ittás állapotban Jármy Béla földbírtokos előtt, aki iskola-társa volt, azt a kijelentést tette, hogyha még egyszer kommunizmus lenne, kapát adnék az urak kezébe. A debreceni törvényszék tegnap vonta felelősségre Birdit állami és társadalmi rend felforgatására irányuló vétség miatt, a tanuk egyöntetűen azt vallották, hogy a vádlott a kijelentést viccesen adta elő, ezt a bíróság enyhítő körülménynek tudta be és büntetésének megállapítása után jogerős ítélettel 1 millió 100 ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

— A Zenekedvelők Köre választmányi gyűlése. A Debreceni Zenekedvelők Köre május 22-én szombaton délelőtt 12 órakor a városi Zeneiskolában választmányi gyűlést tart, melyre a választmány tagjait ezután hívja meg az Elnökség. Tárgysorozat: Először a jelentések. Jelentés a lefolyt évről. Számadások. A jövő évi hangverseny programja.

— Legmegbízhatóbb molykár ellemagóvó intézet Nagy József szücsnél, Szent-Anna-utca 3.

KÖZGAZDASÁG

A debreceni ló- és szarvasmarha vásár

A keddi lovasáron a felhajtás közepes volt, a kereslet pedig lanyha. Jó minőségű ló 5 milliótól fölfelé, közepes 3—4 millió között, míg silány minőségű 400 ezer koronától fölfelé cserélt gazdát.

A mai szarvasmarhavasáron közepes volt a felhajtás és a kereslet. Vágómarha 6—10 ezer, s pászorja 8—12 ezer koronáért kelt kiállókénti elősúlyban. Jármos ösör párunként 6—12 millió, fejstehehen 2—7 millió koronás árban cserélt gazdát.

LENGYEL
Vegytisztító Kelemefestő Gőzmosó
CSAPÓ-UTCA 28.
Plüss és guvlőrozást saját műhelyemben készítek.

Nagy pünkösdi nyakkendővásár III
KORNFELD
uridivatházában
Bika épület
Kalapok, fehérneműek, férfi és női harisnyák dus választékban.
II Rendkívül olcsó árak II

SZÍNHÁZ

Műsor:
Szerda, május 19: Kél a vetés, B) bérlet.
Csütörtök, május 20: Kél a vetés, C) bérlet.

Nyílt levél a szerkesztőhöz

Kaptuk a következő levelet: Nagyságos Kolosváry-Borcsa Mihály urnak Helyben. Igen tisztelt Barátom! Téged — ki lapod hasábjain már többször tiszteltél meg jóindulattal — kötelességemnek tartom értesíteni arról, hogy a Csokonai-színház igazgatóságához címzett a mai napon ajánlva egy levelet tettem postára, melyben Kardoss Géza igazgató urtól „Kél a vetés” c. darabomnak a műsorról való azonnali levételét kérem.

Mivel a darabommal kapcsolatban megjelent kritikákra nem illik nyilatkoznom, azért ehelyett engedő meg, hogy 3 felvonásos színművem színrehozatalának előzményeit röviden leírjam:

Teljesen ismeretlenül nyújtottam be a Csokonai-színházhoz darabomat, hol bírálást végett először Oláh Gábornak — az ismert írónak — lett kiadva (bírálat végett), kit személyesen még ma sem ismerem. Irásban benyújtott kritikájának egy részét a „Tiszántúli Hírlap” 1926 március 16. számában az alábbiakban adja:

„Mindent összevéve: hatásos, nemes célozatu és jól megszerkesztett darab. Mennél hamarabb színre kell hozni. A Csokonai-színház feladata az, hogy a vidéken felbukkanó tehetséges új színpadi szerzőket levegőhöz juttassa. Pongrácz Kálmán feltétlenül színpadi szerző, minden feltétel megvan tehetségében, hogy igazi színműíró váljék belőle, de ehhez első sorban színpad kell. Adjuk ezt meg neki! Oláh Gábor s. k. a Csokonai-színház dramaturgja.”
Ezt az ítéletet Kardoss Géza színgazgató ur akkor mindenben teljesen mázarává tette.

Hasonlóan abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy kezemben van a budapesti „Magyar Színház” dramairójának — kit szintén csak névről ismerem — sajátkezű aláírásával ellátott kritikája darabomról, mely lényegtelen különbségekről eltekintve osztja a fenti véleményeket.

Azt hiszem Oláh Gábor kritikai hivatalossága nem lehet vitás senki előtt sem. Az ő ítélete, valamint becses lapodban egy 1926 márc. 7-én megjelent cikk — szintén komoly kritikusi kéziből — nagy sikert jósolt darabomnak, aminek valószínűségét mi sem bizonyítja jobban, minthogy Kardoss igazgató ur 1926 január

14-iki keltezéssel nemcsak a debreceni, de a többi állomáshelyéhes tartozó színházra is egyöntetűen kötfötte le az előadás jogát.

Egy — és most ezuttal hivatalos — előzetes bírálat után, amely bírálat az olvasott, tehát eredeti szöveg alapján mondatott, talán felvethető a kérdés: Az elmaradt kritikai sikerért mindenben engem kell felelőssé tenni? Vajon nem érdemes azt az utat megvizsgálni, amíg egy darab „Eljut odáig?”

Azt hiszem olyan kérdés ez, amiről érdemes gondolkodni, még a kritikásoknak is. Maradok tisztelő híve!

Pongrácz Kálmán,
a „Kél a vetés” szerzője.

Mozgósínházak közleményei
Szerda, Csütörtök — Május 19, 20
Apelle-mozgó

Közkívánatra „A bánatos utca” Hugó Bettauer regénye filmen 9 felvonásban. Csak felnőtteknek, 16 éven aluliak kizárásával! A főbb szerepekben Asta Nielsen, Essterházy Ágnes és Werner Krauss. A háboru utáni idők egy kiszakított korszaka, amidőn a bűn a fényes palotákba költözött, míg a tisztesség reménytelenül hurcolta az igát, amelyet az igazságtalan béka a legyőzötteknek a nyakába akasztott. Rendkívül érdekes történet, amikor a kopott becsületesség mégis jóhoz jut.

Vígjáték

Két sláger egy előadásban! I. „A fekete sárkány” cowboy dráma 6 felvonásban. „A fekete sárkány” egy paripa neve és gazdája nem kisebb ember mint a híres lovas és kitűnő cowboy-színész Hoot Gibson. Szép része a filmnek a szélvészgyorsaságu arizonai löverseny árkon-bokron keresztül és több igen szép lovas trükk. II. „A világváros hiénái” kalandor dráma 8 felvonásban. Minden ízében eredeti amerikai film, amelyben a főszűly a külső kiállításra és az erős hatásokra van fektetve. A befejezés is amerikai, mert a vége erkölcsileg megnyugtató.

Jönnek! „A regiment gyöngye” Reinhold Schünzellel. „Mariposa, a bűvös táncosnő” Pola Negrival és „Gyorsabb a viharál” Tom Mixszel.

Meteor-mozgóban
Csütörtökön „Rin-Tin-Tin a világitó toronyőr”. Világszláger! Az alaskai csodakutyával a főszerepben! Kísérőfilm: „Egy hazug élet”. Előadások 7 és 9 órakor.

Nyílttér

Tekintetes Mórász Pál urnak Helyben.

A „Hajdúföld” c. napilap folyó évi március hó 11-én megjelent számában „Tekintetes Szent Béla és Szarukán József uraknak Helyben” címmel közölték s általam is aláírt nyílttéri nyíltlevélben foglaltakért az ebből kifolyólag keletkezett lovasias ügy elintézésére gyanánt hangsúlyozva azt, hogy a sértő szándék tőlem távol állott, mert az abban foglaltakat nem én állítottam: sajnálkozásomat kifejezve a történetek felett ezuton bocsánatot kérek.
Debrecen, 1926 május 18.

Varga Miklós s. k.
E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Laborfalvy Márkos Lujza
modern női divatszalonja
Debrecen, Rákóczi-utca 41.
Eredeti modellek! Szabás-varrás tanítás!

A TŐZSDE

A korona Zürichben: 0'0072 30

Zürich, május 18.

Zürichi száma:

Budapest 0,007230, Páris 15,55, London 2516'50, New-york 517'1/2, Brüsszel 15,30, Milánó 18,95, Amsterdam 208,10—Berlin 123'12 1/2, Bécs 78,—, Szófia 3,75, Prága 1531'1/2, Varsó 40, Belgrád 9,11'1/2, Bukarest 1,87'1/2.

Hivatalos devizaárfolyamok:

Angol font 347,310—359,310, belga frank 2160—2080, cseh k. rona 2111—2120 dán korona 18745—18805, dinár 1254—12624, dollár 71276—71675, francia frank 2087—2118, hollandi forint 28700—28690, lengyel zloty 6475—6775, leu 263—273, leva 516—521, lira 2675—2685, német márka 16992—17042, osztrák schilling 10072—10106, norvég korona 15475—15524, svájci frank 13800—13850, svéd korona 19110—19170.

Vh. 670/1926. szám.

Arverési hirdetés.

A debreceni kir. járásbírósnak 1926. Ph. 11263. számú végzése folytán 7,076.960 korona tőke, a fizetett összeg betudásával, 2,360.000 korona eddigi és a még lemerendő költségek behajtása végett dr. Strasser Dezső budapesti ügyvéd által képviselt Haas Rezső és Glück javára 1926. évi május hó 22. napjának délután 3 óráig Debrecenben, Piac utca 28. számú háznál 13,000.000 koronára becsült ingók, u. m. szorgora, bútor, birói arverésen a legelőbbet ígérőknek, esetleg a becsáron alól is eladhatók.

Debrecen, 1926. április hó 30. napján.
Sallágyi Lajos, bír. végrehajtó.

Tölgyfagerendák

1—4 méterig, tölgy kútrák, valamint prima élelmi darabos és oltott mész, cement, gipsz, stukatőr nád, fedőlemez, cserép legolcsóbb napl áron beszerezhető.

BARTHA tüzifa, szén és építkezés anyagtelepén
Ispotály-utca 3/b. szám.
Telefon 7—85.

Elsőrangú kárpitos munkát készít
Szabó József Varga-utca 1.
(Szentanna sarok) Berzely fotóelek, garnitúrák, hencserek raktáron.

A debreceniek találkozóhelye
Budapest elsőrendű,
modern családi szállója a z

„ISTVÁN KIRÁLY”
SZÁLLODA

VI., PODMANICZKY-UTCA 8. SZ.

Mérsékelt árak, figyelmes kiszolgálás
központi fűtés, lift, meleg vizszolgáltatás,
modern és kényelmet nyújtó berendezés.
A nyugati pályaudvar közelében

TAVASZI ÉS NYÁRI

DIVATLAP-

KÜLÖNLEGESSÉGEK,

KÖNYVJUDONSÁGOK, ZENE-MŰVEK. PAPIR ÉS IRÓSZEREK

dusválatékban legolcsóbban szerezhetők be

CSÁTHY FERENCEGYETEMI KÖNYVKERESKEDÉS R.-T.
Debrecen, Ferenc József-ut 8.

APROHIRDETÉSEK

Lakás

Butorozottszobátkeresek

teljes ellátással közeposztályhoz tartozó idősebb nőnél vagy gyermektelen házaspárnál. — Ajánlatokat a kiadóba kérek „Oithon” jellegre.

Egyszerű kis butorozott szoba 3gyemti

nékkel kiadó, Miklós-utca 21 48

Butorozott két szoba, egymásbányiló külön

bejárattal kiadó Varga-utca 6 97

Különbejárattal butorozott szoba kiadó Pé-

terfia-utca 60. 125

Modern nagyobb lakás — nagytemplom-

hoz közel — cserélése tárgyalható. Cim

kiadóban. 134

Különbejárattal utcai butorozott szoba, vil-

lanyvilágítással junius 1-re kiadó. Eö-

vös-utca 49/a. 188

Három szoba, fürdőszoba, mellékhelyisé-

gekből álló lakás központban átadó, Dr

Halász, Piac 41. 41

Két szoba, előszoba és mellékhelyiségek-

ből álló lakásomat elcsereleinem hason-

lóval, esetleg kerben is. Varga-utca 26,

szám. 143

Butorozott utcai szoba villannyal, köz-

pontban azonnalra kiadó Hüvelyes utca

6. szám. 141

Gréban, a nyári hónapokra — július 10-

tól október 1-ig — kiadó két szoba

konyhasználattal. Bővebbet Rákóczy-

utca 13. szám aialt délután 2—4-ig 155

Vári butorozott szoba június 1-re kiadó.

Péterfia 74. 158

Paplant venni házhoz megyek. Meghívást

„Paplan” jellegre kiadóba kérek. 136

Tölgyfa, akácia felvágva, hazaszállítva 46

ezer korona. Ölszáma vagy mására

hasabosan kapható Rákóczi-u. 18 132

Készítők, kabátok, francia ruhák készi-

téstét jutányosan vállalom. Tanulólányt

felvessek. Bars Julia Varga-u. 6, 128

Tanulólányokat felvesz Fabók Ilona női

szabó Kut-utca 1. 140

Tennis pályát bére vennék. Cim a kiadó-

ban. 76

Egy jó munkás borbélyegedét benkoszt,

lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos

borbély Hajdúbösszormény, Újvárosi-

utca 118

Fényező gyakorlott vezetőfő mesternék al-

kalmassát nyerhet. Cim a kiadóhivatal-

ban. 127

Varróanyagok főlvételnek Csendes és Emmy

női divatszalonban. 183

Fiatel fodrászsegéd főlvétel k. Reményi,

Csapó utca 56 137

Fehérvári utca 56. önállóan dolgozó se-

gédianyok felvételnek. Kardoss László

cég Kossuth 9. 156

Tanulólányokat felvesz Fabók Ilona női

szabó Kut-utca 1. 140

Festékek, lakkok, finisz, sománcok, leg-

jobb szoba padlóakkok legolcsóbb-

ban kapható. Klein Vilmos Arany János

10. udvarban. 224

Legdivatosabb kalapok 80,000, ruhák leg-

olcsóbban készülnék „Belvárosiban”

Kossuth-utca 26. 811

Borotvák, ollók, hajvágógépek, kések, spe-

ciális javítása Bartha modernül felsze-

relt működésűtűldéjében, legjobb acél-

árak legolcsóbb árban. Széchenyi-utca

57. 400

Legújabb szemkalapok nagy választékban

olcsón kaphatók Matta Anna, Csemete-

utca 10. 1020

Intelligens nő házvezetőnőnek, anyahelyet-

tesnek vagy társalkodónőnek elmenni.

Cim a kiadóban. 115

Tanyabirtok hasonlóképpen kiadó. Domb-u.

18. D. u. 2—4 óra között. 117

Hódítani akar? A Földes-féle

mandulakörpa

ideális kéz- és arcápolószert. Laborato-

rium Hatvan-utca 11. 401

Üzletbe szerény fizetésért fűszerszakmá-

ban jártas nő elmenni. Ajánlatokat a

kiadóba kérek „Szorgalmas” jellegre. 60

Soffővizsgára szakszertien, műhelygyakor-

lattal csak Kis gépműhely soffőrisko-

lájja készít elő, díjtalan állásba helye-

zéssel. Erzsébet-utca 20. 78

Kiadó he yiség raktárak vagy átalakítva

lakásnak Teleki 45 108

Haszonbérbe adok az Ondódon

Kádár-dűlő-

ben tízenegy kat. hold 539 négyszögöl

szántóföldet. Cim a kiadóban. 145

Házmasternek ajánlok, vagy szerényebb

szobát bérebevenne gyermektelen fiatal

jóbizonyítványa házaspár. Cim Péterfia

34. 146

Kerti karosszék, sétány részére készült,

de visszamaradt, elismert legjobb kivi-

telben és minőségben, kovácsolt esőből

és autogénhegesztve míg a készlet tart

önköltségi árban beszerezhető Vas-

butorgyár Rézvénytársaságnál. 144

Lillafüred klimatikus helyen, nyaralót ki-

tűnő családi ellátással elfogadok. Bő-

vebbet Szappanos-utca 16. 189

Hatvan év óta fennálló legolcsóbb férfi-

szabó, ruhatisztító és javítóműhely, Szabó

Lajos (Csikes utca) Török Bálint-utca

5. szám. 107

Kereslet

Tennis pályát bére vennék. Cim a kiadó-

ban. 76

Egy jó munkás borbélyegedét benkoszt,

lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos

borbély Hajdúbösszormény, Újvárosi-

utca 118

Fényező gyakorlott vezetőfő mesternék al-

kalmassát nyerhet. Cim a kiadóhivatal-

ban. 127

Varróanyagok főlvételnek Csendes és Emmy

női divatszalonban. 183

Fiatel fodrászsegéd főlvétel k. Reményi,

Csapó utca 56 137

Fehérvári utca 56. önállóan dolgozó se-

gédianyok felvételnek. Kardoss László

cég Kossuth 9. 156

Tanulólányokat felvesz Fabók Ilona női

szabó Kut-utca 1. 140

Tennis pályát bére vennék. Cim a kiadó-

ban. 76

Egy jó munkás borbélyegedét benkoszt,

lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos

borbély Hajdúbösszormény, Újvárosi-

utca 118

Fényező gyakorlott vezetőfő mesternék al-

kalmassát nyerhet. Cim a kiadóhivatal-

ban. 127

Varróanyagok főlvételnek Csendes és Emmy

női divatszalonban. 183

Fiatel fodrászsegéd főlvétel k. Reményi,

Csapó utca 56 137

Fehérvári utca 56. önállóan dolgozó se-

gédianyok felvételnek. Kardoss László

cég Kossuth 9. 156

Tanulólányokat felvesz Fabók Ilona női

szabó Kut-utca 1. 140

Tennis pályát bére vennék. Cim a kiadó-

ban. 76

Egy jó munkás borbélyegedét benkoszt,

lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos

borbély Hajdúbösszormény, Újvárosi-

utca 118

Fényező gyakorlott vezetőfő mesternék al-

kalmassát nyerhet. Cim a kiadóhivatal-

ban. 127

Varróanyagok főlvételnek Csendes és Emmy

női divatszalonban. 183

Fiatel fodrászsegéd főlvétel k. Reményi,

Csapó utca 56 137

Fehérvári utca 56. önállóan dolgozó se-

gédianyok felvételnek. Kardoss László

cég Kossuth 9. 156

Tanulólányokat felvesz Fabók Ilona női

szabó Kut-utca 1. 140

Tennis pályát bére vennék. Cim a kiadó-

ban. 76

Egy jó munkás borbélyegedét benkoszt,

lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos

borbély Hajdúbösszormény, Újvárosi-

utca 118

Fényező gyakorlott vezetőfő mesternék al-

kalmassát nyerhet. Cim a kiadóhivatal-

ban. 127

Varróanyagok főlvételnek Csendes és Emmy

női divatszalonban. 183

Fiatel fodrászsegéd főlvétel k. Reményi,

Csapó utca 56 137

Fehérvári utca 56. önállóan dolgozó se-

gédianyok felvételnek. Kardoss László

cég Kossuth 9. 156

Tanulólányokat felvesz Fabók Ilona női

szabó Kut-utca 1. 140

Tennis pályát bére vennék. Cim a kiadó-

ban. 76

Egy jó munkás borbélyegedét benkoszt,

lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos

borbély Hajdúbösszormény, Újvárosi-

utca 118

Fényező gyakorlott vezetőfő mesternék al-

kalmassát nyerhet. Cim a kiadóhivatal-

ban. 127

Varróanyagok főlvételnek Csendes és Emmy

női divatszalonban. 183

Fiatel fodrászsegéd főlvétel k. Reményi,

Csapó utca 56 137

Fehérvári utca 56. önállóan dolgozó se-

gédianyok felvételnek. Kardoss László

cég Kossuth 9. 156

Tanulólányokat felvesz Fabók Ilona női

szabó Kut-utca 1. 140

Tennis pályát bére vennék. Cim a kiadó-

ban. 76

Egy jó munkás borbélyegedét benkoszt,

lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos

borbély Hajdúbösszormény, Újvárosi-

utca 118

Fényező gyakorlott vezetőfő mesternék al-

kalmassát nyerhet. Cim a kiadóhivatal-

ban. 127

Varróanyagok főlvételnek Csendes és Emmy

női divatszalonban. 183

Fiatel fodrászsegéd főlvétel k. Reményi,

Csapó utca 56 137

Fehérvári utca 56. önállóan dolgozó se-

gédianyok felvételnek. Kardoss László

cég Kossuth 9. 156

Tanulólányokat felvesz Fabók Ilona női

szabó Kut-utca 1. 140

Tennis pályát bére vennék. Cim a kiadó-

ban. 76

Egy jó munkás borbélyegedét benkoszt,

lakással azonnal felvesz Uzonyi Lajos

borbély Hajdúbösszormény, Újvárosi-

utca 118

Fényező gyakorlott vezetőfő mesternék al-

kalmassát nyerhet. Cim a kiadóhivatal-

ban. 127

Varróanyagok főlvételnek Csendes és Emmy

női divatszalonban. 183